

સંસ્કાર એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત,
માતુશ્રી વેલાબેન ધરમશી તન્ના તથા
ધરમશી વિશ્રામ તન્ના મહિલા આર્ટસ
કોલેજ જામ-ખંભાલિયા.
પોર ગેટ, જામ-ખંભાલિયા.

અનુક્રમણિકા

- ▣ સંસ્થાનો પરિચય
- ▣ SWOC વિશ્લેષણ
- ▣ દ્રષ્ટિ, મિશન અને મુખ્ય મૂલ્યો
- ▣ વ્યૂહાત્મક ધ્યેયો અને ઉદ્દેશ્યો
- ▣ મુખ્ય ધ્યાનાત્મક ક્ષેત્રો
- ▣ કાર્ય યોજના/અમલીકરણ વ્યૂહરચના
- ▣ મોનીટરીંગ અને મૂલ્યાંકન
- ▣ આપતી વ્યવસ્થાપન
- ▣ અંદાજપત્ર અને નાણાકીય યોજના
- ▣ નિષ્કર્ષ

સંસ્થાની વિકાસ યોજના

- આજના ઝડપથી બદલાતા શૈક્ષણિક વાતાવરણ અને રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP 2020)નાં સંદર્ભમાં, અમારી સંસ્થા માતૃશ્રી, વેલાબેન ધરમસી તન્ના મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ વિદ્યાર્થીનીઓના સર્વાંગી ઉત્કર્ષ માટે કટિબદ્ધ છે. અમારી સંસ્થાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય શૈક્ષણિક ગુણવત્તા, માળખાગત સુવિધાઓ અને ટેકનોલોજીના સમન્વય દ્વારા એક શ્રેષ્ઠ શિક્ષણ વ્યવસ્થાનું નિર્માણ કરવાનો છે.

સંસ્થાનો પરિચય

- સંસ્થાનું સ્થાપના વર્ષ:- ૨૦૨૧
- સંસ્થાનો પ્રકાર:- ખાનગી
- માન્યતા પ્રાપ્ત જોડાણ:- ભક્તકવિ નરસિંહમહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ
- વિદ્યાશાખા:- બી.એ.(આર્ટ્સ)
- શૈક્ષણિક કર્મચારીની સંખ્યા:- ૦૬
- બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીની સંખ્યા:- ૦૨
- વિદ્યાર્થીની સંખ્યા:- ૮૫

સંસ્થાનો ધ્યેય

- માતૃશ્રી વેલાબેન ધરમસી તન્ના મહિલા આર્ટ્સ કોલેજનો ધ્યેય “ વિનિયન શિક્ષણમાં શ્રેષ્ઠતા, નેતૃત્વ, નવીનતા અને નૈતિક મૂલ્યોને પ્રોત્સાહન આપીને બહેનોને સશક્ત બનાવવાનું છે. જેથી આત્મવિશ્વાસપૂર્ણ, સામાજિક રીતે જવાબદાર અને વૈશ્વિક સ્તરે સક્ષમ નાગરિકોનું નિર્માણ થાય."

સંસ્થાનો હેતુ

- અમારી સંસ્થાનો મુખ્ય ધ્યેય માત્ર પાઠ્યપુસ્તક આધારિત જ્ઞાન આપવાનો જ નથી, પરંતુ સમાજને એક સજ્જ નાગરિક આપવાનો છે. આ માટે અમે નીચે મુજબના હેતુઓ નિર્ધારિત કર્યા છે:

૧. ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ અને એકેડેમિક શ્રેષ્ઠતા

- ▣ વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક ટેકનોલોજી અને નવીનતમ શિક્ષણ પદ્ધતિઓ દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ પૂરું પાડવું.
- ▣ NEP 2020 ના માર્ગદર્શન મુજબ સર્જનાત્મકતા (Creativity) અને વિવેચનાત્મક વિચારસરણી (Critical Thinking) પર ભાર મૂકવો.
- ▣ શૈક્ષણિક પરિણામોમાં ઉત્તરોત્તર સુધારો કરવો અને વિદ્યાર્થીઓને રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સ્પર્ધાઓ માટે તૈયાર કરવા.

૨. કૌશલ્ય વર્ધન અને રોજગારક્ષમતા (Skill Development)

- ❑ વિદ્યાર્થીઓમાં વ્યાવસાયિક કૌશલ્યો (Vocational Skills) વિકસાવવા જેથી તેઓ આત્મનિર્ભર બની શકે.
- ❑ ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત મુજબના ટૂંકા ગાળાના 'એડ-ઓન' કોર્સ શરૂ કરવા.
- ❑ કોમ્યુનિકેશન સ્કિલ, આઈટી સ્કિલ અને સોફ્ટ સ્કિલ્સ પર વિશેષ ધ્યાન આપવું.

૩. ચારિત્ર્ય નિર્માણ અને નૈતિક મૂલ્યો

- ▣ વિદ્યાર્થીઓમાં શિસ્ત, પ્રામાણિકતા અને માનવીય મૂલ્યોનું સિંચન કરવું.
- ▣ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને લોકશાહીના મૂલ્યો પ્રત્યે આદરભાવ કેળવવો.
- ▣ સામાજિક જવાબદારીના ભાગરૂપે પર્યાવરણ જાળવણી અને સામુદાયિક સેવા (Social Service) ના કાર્યોમાં વિદ્યાર્થીઓને જોડવા.

૪. સર્વાંગી વિકાસ (Holistic Development)

- ❑ રમતગમત, યોગ, કલા અને સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા વિદ્યાર્થીના માનસિક અને શારીરિક સ્વાસ્થ્યનો વિકાસ કરવો.
- ❑ વિદ્યાર્થીઓમાં નેતૃત્વના ગુણો (Leadership Qualities) ખીલે તે માટે વિવિધ સમિતિઓમાં તેમનો સહભાગ નિશ્ચિત કરવો.

પ. સંશોધન અને નવીનતા (Research & Innovation)

- ▣ જિજ્ઞાસુ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને સંશોધન ક્ષેત્રે આગળ વધવા માટે પ્રોત્સાહન અને સાધન-સુવિધાઓ પૂરી પાડવી.
- ▣ સ્થાનિક પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે પ્રોજેક્ટ વર્ક અને ફિલ્ડ વિઝિટ જેવી પ્રવૃત્તિઓને પ્રોત્સાહન આપવું.

SWOC વિશ્લેષણ : શક્તિઓ

- ▣ લાયક અને અનુભવી સ્ટાફ
- ▣ શ્રેષ્ઠ વિદ્યાર્થી-શિક્ષક ગુણોત્તર
- ▣ મજબૂત ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓનું નેટવર્ક અને સમુદાય સપોર્ટ
- ▣ શ્રેષ્ઠ માળખાગત સુવિધાઓ સાથે વિશાળ કેમ્પસ
- ▣ પર્યાપ્ત શિક્ષણ સંસાધનો સાથે પુસ્તકાલય
- ▣ અસરકારક આંતરિક શાસન અને સંચાલન
- ▣ સુસ્થાપિત પરીક્ષા અને મૂલ્યાંકન પ્રણાલી
- ▣ શિક્ષણમાં માહિતી અને સંચાર તકનિકનો ઉપયોગ

શૈક્ષણિક સ્તરે તકો

- ▣ ઉચ્ચ શિક્ષણ વિકાસ માટેની સરકારી યોજનાઓ (NEP-2020)
- ▣ આંતરશાખાકીય અને વ્યાવસાયિક અભ્યાસક્રમોનો અવકાશ
- ▣ મુખ્ય વિષયને સુસંગત સંસ્થાઓ સાથે સહયોગ (MoUs)
- ▣ કૌશલ્ય વિકાસ અને ઇન્ક્યુબેશન કેન્દ્રોનો પરિચય
- ▣ ડિજિટલ લર્નિંગ પ્લેટફોર્મનું એકીકરણ (સ્વયં, એનપીટીઈએલ)
- ▣ વિકાસ અને માર્ગદર્શન માટે ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓની સંલગ્નતા
- ▣ સીએસઆર અને એનજીઓ તરફથી ભંડોળની તકો
- ▣ ઓનલાઈન/મિશ્રિત શિક્ષણ મોડેલોની માંગ
- ▣ વૈશ્વિક ક્ષમતાઓ અને સોફ્ટ સ્કિલ્સની વધતી માંગ

પડકારો

- ▣ ટેકનોલોજી અને અભ્યાસક્રમની માંગમાં ઝડપી પરિવર્તન
- ▣ ખાનગી અને વિદેશી યુનિવર્સિટીઓ તરફથી સ્પર્ધા
- ▣ વિદ્યાર્થીઓની પસંદગીઓમાં ફેરફાર અને ધ્યાનનો સમયગાળો ઘટાડવો
- ▣ વધતી નોંધણી સાથે ગુણવત્તા જાળવી રાખવી
- ▣ વિદેશમાં લાયક ફેકલ્ટીનું બ્રેઇનડ્રેઇન NEP 2020 સુધારાઓને તબક્કાવાર અને માળખાગત રીતે અમલમાં મૂકવા
- ▣ પરંપરાગત પ્રણાલીઓથી પરિવર્તનમાં આવતા અવરોધો
- ▣ મોટા પાયે વિસ્તરણ માટે મર્યાદિત નાણાકીય સંસાધનો

વ્યૂહાત્મક ધ્યેયો અને ઉદ્દેશ્યો

- ▣ સભાન, સુસંગત અને કાર્યક્રમબદ્ધ ક્રિયા સાથે વ્યવસ્થિત કાર્ય યોજના બનાવવી.
- ▣ નવીનતા અને સંશોધન દ્વારા શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતા વધારવી.
- ▣ શિક્ષણ અને વહીવટને વધારવા માટે ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવો.
- ▣ સમાવેશી શિક્ષણ અને વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવું.
- ▣ સંસાધન એકત્રીકરણ અને ભાગીદારી દ્વારા ટકાઉપણું (નાણાકીય, શૈક્ષણિક, વ્યાવસાયિક અને પર્યાવરણીય) સુનિશ્ચિત કરવું.
- ▣ નવી શિક્ષણ નીતિ માટે તૈયારી અને ભારતીય જ્ઞાન પ્રણાલીના ગ્રહણ પર ભાર મૂકવો.

મુખ્ય ધ્યાનાત્મક વિસ્તારો

- ▣ શૈક્ષણિક શ્રેષ્ઠતા
- ▣ સંશોધન અને નવીનતા
- ▣ વિદ્યાશાખાનો વિકાસ તથા માળખાકીય વિકાસ
- ▣ મુખ્ય વિષયને સુસંગત સંસ્થાનો સહયોગ
- ▣ વિદ્યાર્થી સહાય અને રોજગારક્ષમતા
- ▣ ડિજિટલ પરિવર્તન ટકાઉપણું અને ગ્રીન કેમ્પસ પહેલ
- ▣ આંતરરાષ્ટ્રીયકરણ ભારતના જ્ઞાનનો પ્રચાર

કાર્ય યોજના/અમલીકરણ વ્યૂહરચના

- ▣ દરેક વિકાસ ઉદ્દેશ્ય માટે સ્પષ્ટ સમયરેખા અને સીમાચિહ્નો નક્કી કરો
- ▣ શૈક્ષણિક, માળખાગત સુવિધાઓ, સંશોધન વગેરે માટે કાર્ય-વિશિષ્ટ સમિતિઓની રચના કરો.
- ▣ વાર્ષિક બજેટને પ્રાથમિકતા ક્ષેત્રો (દા.ત., ફેકલ્ટી તાલીમ, ડિજિટલ સાધનો) સાથે સંરેખિત કરો
- ▣ ઇન્ટર્નશીપ, અભ્યાસક્રમ ઇનપુટ્સ માટે ઉદ્યોગ ભાગીદારો સાથે સહયોગ કરો
- ▣ ભંડોળ અને ક્ષમતા-નિર્માણ માટે સરકારી/યુજીસી યોજનાઓનો લાભ લો

વિનિયમન અને મૂલ્યાંકન

- ❑ દરેક ધ્યેય (દા.ત., પ્લેસમેન્ટ રેટ, કોર્સ પૂર્ણતા) માટે KPI (મુખ્ય પ્રદર્શન સૂચકાંકો) સ્થાપિત કરો
- ❑ સંબંધિત સમિતિઓ બનાવીને ત્રિમાસિક સમીક્ષાઓ કરો
- ❑ વિદ્યાર્થીઓ, ફેકલ્ટી, ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ અને નોકરીદાતાઓ પાસેથી પ્રતિસાદ એકત્રિત કરો
- ❑ પ્રગતિને ટ્રેક કરવા અને પ્રદર્શન અહેવાલો જનરેટ કરવા માટે MIS ટૂલ્સનો ઉપયોગ કરો
- ❑ સતત સુધારણા માટે પરિણામો અને પ્રતિસાદના આધારે યોજનાઓમાં સુધારો કરો.

સંકટ વ્યવસ્થાપન

- ▣ ગંભીર સંકટો ઓળખો (દા.ત., ભંડોળમાં વિલંબ, ફેક્ટી એટ્રિશન
- ▣ બાંધકામ માટે આકસ્મિક યોજનાઓનો વિકસાવો
- ▣ રજિસ્ટર જાળવો અને વિભાગોને માલિકી સોંપો
- ▣ નીતિ પાલન અને પારદર્શિતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે નિયમિત ઓડિટ કરો.

નિષ્કર્ષ

- આર્ટ્સ (વિદ્યાશાખા) માટેના IDP (Institutional Development Plan) નો મુખ્ય નિષ્કર્ષ એ છે કે તે પરંપરાગત શિક્ષણ પદ્ધતિને આધુનિક અને કૌશલ્ય-આધારિત અભિગમમાં રૂપાંતરિત કરે છે. આ કાર્યક્રમ દ્વારા આર્ટ્સના વિદ્યાર્થીઓને માત્ર સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાન જ નહીં, પરંતુ આંતરશાખાકીય (Interdisciplinary) અભ્યાસ, ડિજિટલ સાક્ષરતા અને રોજગારલક્ષી કૌશલ્યો પૂરા પાડવાનો લક્ષ્યાંક છે. અંતે, IDPનો ઉદ્દેશ્ય સર્જનાત્મકતા અને વિવેચનાત્મક વિચારસરણીને પ્રોત્સાહન આપીને વિદ્યાર્થીઓને વૈશ્વિક સ્તરે સ્પર્ધાત્મક બનાવવા અને નૈતિક મૂલ્યો સાથે સમાજમાં સક્રિય યોગદાન આપવા સક્ષમ બનાવવાનો છે.